

SAUE GÜMNAASIUMI ÕPPEKAVA

Kinnitatud Saue Gümnaasiumi direktori 30.08.2002. a käskkirjaga nr 108/K

1. ÜLDSÄTTED

- (1) Saue Gümnaasiumi õppekava on Saue Gümnaasiumi õppe- ja kasvatustegevuse alusdokument.
- (2) Saue Gümnaasiumi õppekava terviktekst on kooli raamatukogus köidetuna kättesaadav. Saue Gümnaasiumi õppekava on kättesaadav veebilehel.
- (3) Õpetaja koostab Saue Gümnaasiumi õppekava üldosa ja ainekava alusel igal õppeaastal töökava kõikidele klassidele, kus ta õpetab. Klassi töökavas täpsustatakse kooli ainekavas esitatut, arvestades konkreetseid õpilasi, kasutatavat õppekirjandust ja -materjale ning õpetajatevahelist koostööd.
- (4) Saue Gümnaasiumi õppekavas on üldosa ja ainekavad.
- (5) Saue Gümnaasiumi õppekava üldosas esitatakse:
 - 1) Saue Gümnaasiumi õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid ja põhimõtted;
 - 2) Saue Gümnaasiumi õppesuunad;
 - 3) läbivad teemad, nende käsitlemise põhimõtted Saue Gümnaasiumis;
 - 4) traditsioonilise aineõppe ja kursusõppe rakendamine Saue Gümnaasiumis;
 - 5) Saue Gümnaasiumi tunnijaotusplaan klassiti ning õppe- ja kasvatustöö korralduse alused;
 - 6) valikkursuste loendid ja valimise põhimõtted Saue Gümnaasiumis;
 - 7) ülekooliliste, koolidevaheliste projektide kavandamise põhimõtted Saue Gümnaasiumis;
 - 8) hindamise korraldus Saue Gümnaasiumis;
 - 9) nõuded õpetaja töökavale Saue Gümnaasiumis;
 - 10) õpilaste nõustamine, õpiabi osutamine Saue Gümnaasiumis;
 - 11) Saue Gümnaasiumi õppekava uuendamise ja täiendamise kord.
- (6) Ainekavades esitatakse klassiti:
 - 1) aine õppe-eesmärgid;
 - 2) õppetegevus;
 - 3) aine õpitulemused ja õppesisu ning nende vahelised seosed;
 - 4) aine õppesisu seos õppekava läbivate teemadega ning integratsioon teiste õppeainetega;
 - 5) ainealased, ainetevahelised, klassidevahelised, ülekoolilised projektid ning pikemaajalised koolidevahelised projektid;
 - 6) kasutatav õppekirjandus ja õppevahendid.
- (7) Saue Gümnaasiumi õppekava lisades esitatakse gümnaasiumi valikkursuste loend ja ainekavad.
- (8) Gümnaasiumi ainekavad on koostatud kursustena. Kursuse pikkus on 35 tundi.

2. SAUE GÜMNAASIUMI ÕPPEKAVA ÜLDOSA

2.1. Saue Gümnaasiumi õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid ja põhimõtted

2.1.1. Saue Gümnaasiumi õppekava lähtealus

- (1) Saue Gümnaasiumi õppekava koostamisel on lähtunud põhikooli ja gümnaasiumi riiklikust õppekavast ja koolikollektiivi kokkuleppest kooli õppesuundade ja eripära kohta, arvestades piirkondlikke vajadusi, lastevanemate ja õpilaste soove ning vaimseid ja materiaalseid ressursse.
- (2) Saue Gümnaasiumi õppekava ülesanne on toetada kõigi õpilaste integreerumist Eesti ühiskonnas, arvestades nende erivajadusi, päritolumaa kultuuritraditsioone ning õpilaste rahvuslikku identiteeti.
- (3) Saue Gümnaasiumi õppekava õppe- ja kasvatuseesmärkide määratlemisel on peetud silmas järgmist:
 - inimese areng, selle terviklikkuses on kooli kõrgeim siht ja väärtus;
 - muutuvmas maailmas erinevate maailmakäsitustega kokku puutudes määratleb inimene end, võtab endale vastutuse oma elukäigu kujundamise eest;
 - kõige tähtsam on õppida õppima, sest kiiresti teisenevas maailmas vananevad teadmised kiiresti;
 - soov areneda ja õppida, võime analüüsida omaenese ja teiste kogemusi, koostööskused, käitumiskultuur ning eetilised loovad eeldused elus toimetulekuks ning muutuvmas maailmas orienteerumiseks;
 - elukestev õpe võimaldab üksikisikul ja ühiskonnal väärikalt toime tulla kiiretest ja vastuolulistest arengutest tulenevate väljakutsetega;
 - üldhariduslik õpe toetab kodanikuühiskonna arengut.

2.1.2. Gümnaasiumi õppe- ja kasvatuseesmärgid

Saue Gümnaasiumi õppe ja kasvatuse üldeesmärk on isiksuse kujunemine, kes:

- 1) suhtub heasoovlikult kaasinimestesse, austab nende vabadust ja väärikust;
- 2) soovib ja oskab teha konstruktiivset koostööd;
- 3) toetab aktiivselt ühiskonna demokraatlikku arengut;
- 4) austab ja järgib seadusi, on teadlik oma kodanikukohustustest ja -vastutusest;
- 5) tunneb end oma rahva liikmena, kodanikuna, tunneb end seotuna Euroopa ja kogu inimkonnaga;
- 6) tunneb ja austab oma rahva kultuuri, omab ettekujutust ja teadmisi maailma eri rahvaste kultuuridest, suhtub neisse eelarvamustevabalt ning lugupidavalt;
- 7) hoiab loodust, elab ja tegutseb keskkonda ning loodusressursse säästes;
- 8) usaldab ennast, on väärikas ja enesekriitiline;
- 9) tunneb end vastutavana oma elukäigu eest;
- 10) juhindub oma valikutes ja tegudes eetika alusväärtustest: inimelu pühadus, vägivallast hoidumine, vabadus, õiglus, ausus, vastutus;
- 11) on tundlik esteetiliste väärtuste suhtes, kujundab oma ilumeelt;
- 12) väärtustab terveid eluviise, arendab oma vaimu ja keha;
- 13) mõtleb süsteemselt, loovalt ja kriitiliselt, on avatud enesearendamisele;
- 14) püüab mõista asjade tähendust, nähtuste põhjusi ja seoseid, on motiveeritud õppima ja oskab õppida;
- 15) tuleb toime muutuvmas õpi-, elu- ja töökeskkonnas;
- 16) mõistab töö vajalikkust inimeste ja ühiskonna arengus; on valmis otsima endale sobivat tööd.

2.1.3. Saue Gümnaasiumi õppekava põhimõtted

Saue Gümnaasiumi õppekava koostamisel, piirkondliku koostöö kujundamisel, kooli ja klassi tasandil õpetust kavandades ja tegelikus õppeprotsessis lähtutakse järgmistest põhimõtetest:

- 1) luuakse tingimused kõigi õpilaste ja iga õpilase arengu toetamiseks ning kaasatakse õpilane ja lapsevanem (eestkostja, hooldaja), õpilase õpiteed puudutavate küsimuste arutamisse ja selle üle otsustamisse;
- 2) kehtestatakse üldised nõuded kõigile õpilastele, õpetust varieeritakse õpilaste erinevatest võimetest ja haridusvajadustest lähtuvalt;
- 3) tähtsustatakse õpilase õpihuvi hoidmine ja toetamine;
- 4) õppesisus on esindatud inimkonna, Euroopa, Eesti, sh Eestis elavate rahvusvähemuste kultuur;
- 5) õppe- ja kasvatusprotsess pakub mitmekesiseid õpikogemusi, õpetus on süsteemne ja terviklik, õpetuslik ja kasvatuslik aspekt on tasakaalustatud;
- 6) õppimisel-õpetamisel on keskne probleemide tõstatamine ja lahendamine, küsimuste esitamine ja neile vastuste leidmine; teadmisi käsitatakse ajas arenevate ja muutuvatena;
- 7) õppekava on avatud pidevaks edasiarendamiseks ja korrigeerimiseks vastavalt muutustele ühiskonnas ja teadustes.

2.1.4. Pädevuste kujundamine Saue Gümnaasiumis

- (1) Pädevus on teadmistel, oskustel ja väärtustel põhinev suutlikkus teatud tegevusalal või -valdkonnas tulemuslikult toimida.
- (2) Saue Gümnaasiumi õppekava taotleb õpilastel üldpädevuste, õppeainepädevuste ja valdkonnapädevuste kujundamist.
- (3) Õpetaja töökava koostamise ja selle elluviimise kaudu loob õpetaja tingimused Saue Gümnaasiumi õppekavas määratud pädevuste saavutamiseks.

2.1.5. Üldpädevus

- (1) Saue Gümnaasiumi õppekava taotleb õpilastel järgmiste üldpädevuste kujunemist:
 - 1) **õpipädevus** – suutlikkus tõhusaid õpistrateegiaid ning sobivat õpistiili kasutades juhtida oma õpitegevust: end õppimisele häälestada, motiveerida, otsida vajalikku teavet, omada ülevaadet oma teadmistest, suhestada oma teadmine teiste inimeste looduga ja luua uus teadmine, seirata ja hinnata oma mõtte- ja õpitegevust;
 - 2) **tegevuspädevus** – suutlikkus näha probleeme ja neid lahendada, oma tegevusi kavandada, seada tegevuseesmärgid ja näha ette oodatavaid tulemusi, valida tegevusvahendeid, tegutseda, hinnata oma tegevuste tulemusi; koostööoskused;
 - 3) **väärtuspädevus** – suutlikkus tajuda oma seotust teiste inimestega, oma ja muude rahvaste kultuuriga, loodusega, inimese looduga, hinnata inimsuhteid ja tegevusi üldkehtivate moraalinormide seisukohalt;
 - 4) **enesemääratluspädevus** – suutlikkus mõista ja hinnata iseennast, mõtestada oma tegevusi ja käitumist ühiskonnas, kujundada end isiksusena.
- (2) Üldpädevused täpsustatakse Saue Gümnaasiumi õppekavas kooliastmeti. Kooliastmed on järgmised:
 - 1) I aste – 1.–3. klass;
 - 2) II aste – 4.–6. klass;
 - 3) III aste – 7.–9. klass;
 - 4) gümnaasium – 10.–12. klass.

2.1.6. Õppeainepädevus

Õppeainepädevus kujuneb saavutatud õpitulemuste alusel. Taotletavad õppeainepädevused määratletakse ainekavas klassiti.

2.1.7. Valdkonnapädevus

- (1) Üldpädevuste ja õppeainepädevuste ning õpetuse integratsiooni tulemusena kujunevad õpilasel ulatuslikumad valdkonnapädevused.
- (2) Saue Gümnaasiumi ülesandeks on toetada järgmiste valdkonnapädevuste kujunemist:
 - 1) **looduspädevus** - suutlikkus orienteeruda elus- ja eluta looduse nähtustes, nendega seonduvates seaduspärasustes, loodusteaduslikes teadmistes ja mõtteviisides; loodushoidlik ellusuhtumine. Looduspädevuse kujunemisel tähtsustuvad õppeainetena loodusõpetus, geograafia, bioloogia, keemia, füüsika, läbiv teema *Keskkond ja säästev areng*;
 - 2) **sotsiaalne pädevus** - suutlikkus orienteeruda ühiskonnaelus; kaasaja ning mineviku ühiskondlike nähtuste ja arengute mõistmine, valmisolek toetada demokraatlikke muudatusi ühiskonnas. Sotsiaalse pädevuse kujunemisel tähtsustuvad õppeainetena ühiskonnaõpetus, ajalugu, geograafia, inimeseõpetus, kirjandus, kunst, muusika; läbivad teemad *Keskkond ja säästev areng, Turvalisus* ning *Tööalane karjäär ja selle kujundamine*;
 - 3) **refleksiooni- ja interaktsioonipädevus**: suutlikkus mõista ja hinnata iseennast ja inimestevahelisi suhteid vastavalt kultuurinormidele, valida sobivat käitumisviisi, järgida terveid eluviise, lahendada iseendaga, oma vaimse ja füüsilise tervisega seonduvaid ja inimsuhetes tekkivaid probleeme. Refleksiooni- ja interaktsioonipädevuse kujunemisel tähtsustuvad õppeainetena inimeseõpetus, kehaline kasvatus, ühiskonnaõpetus, ajalugu, filosoofia, kirjandus, geograafia, bioloogia, läbivad teemad *Turvalisus* ning *Tööalane karjäär ja selle kujundamine*;
 - 4) **kommunikatiivne pädevus** - suutlikkus keele vahendusel mõista, talletada, edastada, vahetada, tõlgendada ja luua tekste. Kõige laiemalt tähendab kommunikatiivne pädevus suutlikkust suhelda erinevates situatsioonides ning teemadel suulisel ja kirjalikus vormis. Pädevuse kujunemisel tähtsustuvad õppeainetena eesti (vene) keel, kirjandus, võõrkeeled; kõik õppeained oma mõistestiku ja tekstidega, läbiv teema *Infotehnoloogia ja meedia*;
 - 5) **tehnoloogiapädevus** - suutlikkus mõista tehnoloogia arengust tingitud muutusi inimeste töö- ja eluviisis, toimida kaasaja kõrgtehnoloogilises maailmas, olla säästlik ressursside kasutaja. Pädevuse kujunemisel tähtsustuvad õppeainetena tööõpetus, loodusained, matemaatika, ajalugu, ühiskonnaõpetus, läbivad teemad *Keskkond ja säästev areng, Tööalane karjäär ja selle kujundamine* ning *Infotehnoloogia ning meedia*;
 - 6) **kultuuripädevus** - suutlikkus orienteeruda kultuuris, nautida kunstiloomingut, kasutada kunstivahendeid loominguliseks eneseväljenduseks ja -teostuseks. Kultuuripädevuse kujunemisel tähtsustuvad õppeainetena kirjandus, eesti (vene) keel, võõrkeeled, ajalugu, muusika, kunst, tööõpetus, kehaline kasvatus, läbiv teema *Infotehnoloogia ning meedia*;
 - 7) **matemaatikapädevus** - suutlikkus opereerida mis tahes objektidega sel viisil, et vaadeldakse nendevahelisi suhteid ja nende mudeleid formaliseeritult. Matemaatikapädevuse kujunemisel tähtsustuvad õppeainetena matemaatika, loodusõpetus, füüsika, keemia, läbiv teema *Infotehnoloogia ning meedia*.

2.2. Saue Gümnaasiumi õppesuunad

- (1) Saue Gümnaasiumi õppesuunad on põhikoolis määratud kooliastmeti õppeainete süvendatud õpetamise kaudu. Süvendatud õpetamine toimub lisatundide kaudu. Saue Gümnaasiumi õppekava tunnijaotusplaanis on toodud lisaks riikliku õppekava kohustuslikele tundidele lisatunnid. Lisatundidega ei kaasne riiklikus õppekavas esitatud õpitulemustele ja õppesisule täiendavaid õpitulemusi ja õppesisu. Lisatunnid võimaldavad klassi- või aineõpetajal õpitulemuste saavutamiseks vajalike meetodite valiku kaudu pöörata süvendatud tähelepanu üld- ja valdkonnapädevuste saavutamiseks.
- (2) I kooliastme lisatunnid on eesti keeles, matemaatikas, kunstiõpetuses ja kehalises kasvatuses.
- (3) II kooliastme lisatunnid on matemaatikas, emakeeles, ajaloo, muusikaõpetuses, kunstiõpetuses.
- (4) III kooliastme lisatunnid on matemaatika, geograafia, bioloogia, tööõpetus ja kodundus
- (5) Saue Gümnaasiumi õppesuunaks on gümnaasiumis akadeemiline suund ja valikainete suund. Akadeemilises suunas õpetatakse süvendatult riigieksamite aineid. Valikainete suunal on õpilastel võimalik valida viie nädalatunni ulatuses valikkursuseid.
- (6) Kohustuslike kursuste arv on õppeaineti esitatud Saue Gümnaasiumi õppekava tunnijaotusplaanis. Valikkursuste loend ja ainekavad on esitatud Saue Gümnaasiumi õppekava lisana: "Saue Gümnaasiumi valikkursuste loend ja ainekavad", mille kinnitab kooli direktor iga õppeaasta alguses.

2.3. Läbivad teemad, nende käsitlemise põhimõtted Saue Gümnaasiumis

- (1) Õpetuse integratsioon toetab õpilase üld- ja valdkonnapädevuste kujunemist. Õpetuse integratsioon saavutatakse läbivate teemade, temaatiliste rõhuasetuste, õppeülesannete ja -viiside abil.
- (2) Õpetuse integratsioon aluseks on Saue Gümnaasiumi õppekavas esitatud kokkulepete järgimine õppekorralduse ja hindamis põhimõtete osas, õppekavas konkretiseeritud pädevuste ja õpetuse eesmärkide elluviimisel, õppesituatsioonide loomisel ja eri ainetele ühiste probleemide käsitlemisel.
- (3) Läbivad teemad puudutavad õpilase isiksuse ja sotsiaalse arengu seisukohalt olulisi eluvaldkondi, mida ükski õppeaine eraldi ei käsitle.
- (4) Läbivate teemade õpetamise eesmärk on kujundada teadmisi, oskusi, hoiakuid, väärtushinnanguid ja käitumisnorme valdkondades, millel on kokkupuutepunkte paljude õppeainetega.
- (5) Saue Gümnaasiumi õppekava läbivad teemad on:
 - 1) keskkond ja säästev areng;
 - 2) tööalane karjäär ja selle kujundamine;
 - 3) infotehnoloogia ning meediaõpetus;
 - 4) turvalisus.
- (6) Temaatilised rõhuasetused on kooliastmeti erinevad, arvestades õpilase elukogemusi. Lähtutakse mina/meie suhtest ümbritsevaga: kodu, kodupaiga ja seal elavate inimestega, paikkonnaga, Eesti, Euroopa, maailmaga.
- (7) Läbivate teemade õpetus realiseerub kogu kooli tegevuse kaudu: ainekavade, kooli mikrokliima, juhtimise ja majandamise kaudu. Õpetajal on õpimotivatsiooni loov, hoiakuid kujundav ning ea- ja jõukohast õppekeskkonda loov roll. Eelistatud on õppevormide mitmekesisus, õppimine kogemuse kaudu: rühmatööd, projektid, ekskursioonid, arutelud, individuaalsed ülesanded, kodutööd, loovülesanded jne. Õpetaja isiklik eeskuju hoiakute ja töö- ning suhtlemisoskuste osas omab määravat tähtsust.

- (8) Keskkonda ja säästvat arengut käsitletakse kolmest aspektist: looduskeskkond, sotsiaalne keskkond, s.h majanduskeskkond ja kultuurikeskkond. Teema õpetamisega seatakse eesmärk kujundada õpilaste keskkonnateadlikkust, kasvatada keskkonnahoidliku tarbijat. Kujundatakse pädevusi elada pidevalt muutuv keskkonnas nii, et ka järgmistel põlvkondadel säilib võimalus kasutada ressursse. Arendatakse õpilaste sotsiaalseid oskusi demokraatlikus ühiskonnas toimetulekuks.
- (9) Kutsesuunitlustöö eesmärgiks koolis on aidata õpilastel omandada teadmisi iseendast, töömaailmast, elukutsetest ja õppimisvõimalustest ning kujundada hoiakuid ja toimetulekuoskusi, mis soodustavad kaasaegsesse töömaailma sisenemist, karjääriotsuste tegemist ning eneseteostust. Karjääri planeerimist vaadeldakse elukestva muutuste, õppimise ja otsustamise protsessina.
- (10) Infotehnoloogia kasutamise oskus on üks põhilisi töö tõhustamise vahendeid, sellest on saanud kaasaegse infoühiskonna oluline kirjaoskus, mille riigi arengu ja kodanike sotsiaalse mobiilsuse tagamiseks peavad omandama kõik õpilased. Kool võib õpetada informaatikat ka eraldi õppeainena, kuid see ei asenda infotehnoloogiat ainekavu läbiva teemana.
- (11) Meediaõpetusega antakse tervikpilt meediaga seotud põhitõdedest, kujundatakse pädevused meedias orienteerumiseks. Kasvatatakse kriitilist meediatarbijat, kes ei lase ennast manipuleerida ning kel on vajadus ja harjumus endale meediast vajalikku teavet hankida. Meediaõpetust läbiva teemana õpitakse III kooliastmes ja gümnaasiumis.
- (12) Turvalisuse teema on suunatud ohu ennetamisele ning hädaolukordades õige käitumise kujundamisele. Ohuna käsitatakse nii looduskeskkonnast kui ka inimeste, sh inimese enda väärast käitumisest tulenevaid ohtusid. Kujundatavad pädevused puudutavad õnnetuste ennetamist, uimastipreventsiooni ja liiklust ning käitumist nende valdkondade probleemidega kokkupuutel.

2.3.1. KESKKOND JA SÄÄSTEV ARENG

2.3.1.1. Õppe-eesmärgid

Läbiva teema *keskkond ja säästev areng* õpetusega taotletakse, et õpilane:

- 1) omandab teadmisi loodusest kui terviklikust süsteemist ja inimese, kultuuri ning sotsiaalse keskkonna vastastikustest seostest, nende sõltuvusest looduslikest eeldustest ja kohalikest tingimustest;
- 2) teadvustab inimese sõltuvuse loodusvaradest ja -ressurssidest;
- 3) teadvustab keskkonna- ja globaalprobleeme, on keskkonnaküsimustega tegelemisel vastutustundlik;
- 4) teadvustab sotsiaalse keskkonna mitmetahulisust;
- 5) mõistab ja hindab keskkonda säästvat eluviisi;
- 6) omandab keskkonda hoidvad väärtushinnangud ja käitumisnormid, osaleb keskkonnaettevõtmistes.

2.3.1.2. Kujundatavad pädevused kooliastmeti

(1) 3. klassi lõpetaja:

- 1) tunneb huvi looduse vastu;
- 2) suhtub loodusesse ja kaasinimestesse austusega;
- 3) oskab näha inimtegevuse mõju loodusele, teadvustab end tarbijana;
- 4) hoiab oma kodukoha loodust ja ehitisi;
- 5) tunneb oma koduümbruse keskkonnaprobleeme, püüab toimida keskkonda hoidvalt ning vältida enda ja teiste tervise kahjustamist.

(2) 6. klassi lõpetaja:

- 1) omab teadmisi loodusest kui osasüsteemide tervikust;
- 2) teab loodusvarade ja energia säästva kasutamise vajadusest;

- 3) tunneb kodukohta ja Eesti keskkonnaprobleeme, teab keskkonnast tingitud tervisehäireid ja nende ennetamise võimalusi;
 - 4) oskab hinnata enda ja teiste keskkonda mõjutavat tegevust ja käitumist, näeb inimestevaheliste suhete osa sotsiaalse keskkonna kujundamises;
 - 5) oskab hinnata oma vee- ja elektritarbimist, korrigeerib oma käitumis- ja tarbimisharjumusi keskkonnahoidlikel eesmärkidel;
 - 6) esitab ja põhjendab oma keskkonda puudutavaid seisukohti;
 - 7) on motiveeritud osalema kooli keskkonnaettevõtmistes;
 - 8) suhtub austusega teistesse kultuurikeskkondadesse;
 - 9) väärtustab säästvat tarbimisviisi.
- (3) Põhikooli lõpetaja:
- 1) väärtustab looduslikku mitmekesisust;
 - 2) oskab hinnata keskkonna esteetilist väärtust;
 - 3) tunneb loodus- ja keskkonnakaitse aluseid;
 - 4) mõistab inimese ja keskkonna vahelisi seoseid,
 - 5) mõistab, et looduskeskkond on inimühiskonna arengu alus;
 - 6) oskab hinnata inimtegevuse võimalusi ja tagajärgi erinevates looduslikes tingimustes, eelistab keskkonnasõbralikke tooteid ja materjale;
 - 7) omab teadmisi kohalikest, regionaalsetest ja globaalsetest keskkonnaprobleemidest;
 - 8) oskab kujundada arvamust keskkonnatemaatika kohta, seda põhjendada, keskkonnaprobleemide üle arutleda ja väidelda;
 - 9) kasutab keskkonda puudutavat teavet kriitiliselt ja loovalt;
 - 10) tunneb oma kodanikuõigusi ja -kohustusi ning piiranguid keskkonnaküsimustega tegelemisel;
 - 11) toimib keskkonda, sh sotsiaalset keskkonda säästvalt, oskab vältida ja vähendada keskkonda kahjustavat tegevust.
- (4) Gümnaasiumi lõpetaja:
- 1) väärtustab mitmekesist looduslikku, sotsiaalset ja kultuurikeskkonda;
 - 2) mõistab säästva, jätkusuutliku arengu ideed;
 - 3) mõistab looduslike ja ühiskondlike protsesside vahelisi seoseid;
 - 4) omab teadmisi lokaalsetest, regionaalsetest ja globaalsetest keskkonna- ja sotsiaalprobleemidest, nende tekke sotsiaalmajanduslikest ja kultuurilistest põhjustest;
 - 5) omab teadmisi kohalike, rahvuslike ja rahvusvaheliste organisatsioonide koostööst keskkonna- ja sotsiaalprobleemide ennetamisel ja lahendamisel;
 - 6) omab teadmisi keskkonna alastest rahvusvahelistest konventsioonidest;
 - 7) tegutseb seadusi ja keskkonnapoliitikat arvestavalt;
 - 8) oskab ajalist perspektiivi arvestades hinnata inimtegevuse mõju elukeskkonna seisundile; mõistab oma vastutust ressursside säästva kasutajana;
 - 9) suhtub vastutustundlikult oma elukeskkonda, oskab kujundada ja vajadusel taastada tervislikku elukeskkonda;
 - 10) oskab vajadusel tegelda keskkonnaprobleemidega kodanikualgatuse korras;
 - 11) mõtleb keskkonnaprobleemide lahendamisel kriitiliselt ja loovalt, mõistab, et keskkonnaprobleemidesse suhtutakse erinevalt, püüab leida konsensust erinevate seisukohtade vahel;
 - 12) mõistab ettevõtluse rolli globaalmajanduses ja ettevõtete vastutust keskkonna- ja sotsiaalsete probleemide lahendamise eest.

2.3.2. TÖÖALANE KARJÄÄR JA SELLE KUJUNDAMINE

2.3.2.1. Õppe-eesmärgid

Läbiva teema *tööalane karjäär ja selle kujundamine* õpetusega taotletakse, et õpilane:

- 1) tutvub erinevate ametite/elukutsetega, saab teavet muutustest töömaailmas ning nendest lähtuvatest tulevikuprognosidest;
- 2) teadvustab oma huvid, võimed, oskused, mis võimaldab adekvaatse enesehinnangu kujunemist ning konkreetsete karjääriplaanide tegemist;
- 3) arendab oma õpioskusi, suhtlemisoskusi, meeskonna- ja infotööoskusi jm, et kujundada valmisolek töömaailma sisenemiseks, elukestvaks õppimiseks ning karjääriotsuste tegemiseks;

2.3.2.2. Kujundatavad pädevused kooliastmeti

(1) 3. klassi lõpetaja:

- 1) mõistab töö tähtsust;
- 2) mõistab töö ja elukutse seoseid;
- 3) teab isa ja ema (hooldajate, pereliikmete) ameteid;
- 4) teab kodukohas esinevaid ameteid ning mõistab nende tähtsust;
- 5) oskab kasutada raha lihtsamates tehingutes ning teab raha ja töötasu seoseid;
- 6) suudab järgida koostegutsemise reegleid;
- 7) osaleb oma klassi kutseuunitlusalastes ettevõtmistes

(2) 6. klassi lõpetaja:

- 1) õpib tundma erinevaid elukutseid;
- 2) mõistab erinevate elukutsete vajalikkust ühiskonnale
- 3) mõistab teadmiste ja hariduse seost elukutsetega;
- 4) tegeleb oma huvide ja võimete uurimisega;
- 5) mõistab suhtlemis- ja koostööoskuste vajalikkust;

(3) Põhikooli lõpetaja:

- 1) on kujundamas realistlikku pilti iseendast (huvid, võimed, isiksuseomadused, väärtushinnangud, oskused);
- 2) oskab hinnata oma eeldusi, soove ja võimalusi karjäärivalikute tegemisel;
- 3) tunneb huvi haridustee jätkamise võimaluste vastu, oskab selle kohta infot koguda, süstematiseerida ja analüüsida;
- 4) omab teadmisi kohaliku tööturu kohta;
- 5) mõistab hariduse, elukutsete ja ametite vahelisi seoseid;
- 6) mõistab ameti ja eluviisi vahelisi seoseid;
- 7) mõistab töömaailma muutumise ja eluaegse õppimise kontseptsiooni;
- 8) oskab karjääriotsuste tegemisel näha alternatiive.

(4) Gümnaasiumi lõpetaja:

- 1) mõistab muutuva töömaailma kontseptsiooni;
- 2) jälgib kohaliku ja rahvusvahelise tööturu tendentse;
- 3) mõistab tööturul toimuva seotust sotsiaalsete, poliitiliste ja majandusprotsessidega;
- 4) tunneb huvi erinevate elukutse jaoks vajalike omaduste ja oskuste ning nende kujundamise viiside vastu;
- 5) oskab leida huvipakkuvat infot elukutsete, ametite ja haridusvõimaluste kohta;
- 6) oskab teha esialgseid pikema- ja lühemaajalisi karjääriplaanide, analüüsides oma isiksuse omadusi ning oskusi, väärtushinnanguid ja edukriteeriume;
- 7) oskab tööd otsida ja tööjõuturul konkureerida, on huvitunud nende oskuste edasiarendamisest (CV koostamine, info leidmine vabade töökohtade kohta, käitumine tööintervjuul jne);
- 8) omab esmaseid teadmisi tööseadusandlusest (tööleping, töötaja õigused ja kohustused, töölepingu lõpetamine jne);

- 9) oskab vajadusel abi saamiseks spetsialisti poole pöörduda (kutsenõustaja, psühholoog, arst jne);
- 10) mõistab oma osa ja vastutust karjääriotsuste tegemisel.

2.3.3. INFOTEHNOLOOGIA JA MEEDIAÕPETUS

2.3.3.1. Infotehnoloogia

2.3.3.1.1. Infotehnoloogia läbiva teemana

Infotehnoloogiapädevuste kujundamine üldhariduskoolis ei ole seotud ühegi konkreetse riist- ja tarkvaraplatvormi, valmistajafirma ega tarkvarapaketiaga.

2.3.3.1.2. Õppe-eesmärgid

Läbiva teema *infotehnoloogia* õpetamisega taotletakse, et õpilane:

- 1) mõistab infotehnoloogia kasutamise seostuvaid majanduspoliitilisi, sotsiaalseid ja eetilisi aspekte;
- 2) omandab infotehnoloogiavahendite iseseisva kasutamise oskused.

2.3.3.1.3. Põhikooli ja gümnaasiumi lõpetaja pädevused

Põhikooli ja gümnaasiumi lõpetaja:

- 1) oskab vilunult ja efektiivselt käsitseda arvuti sisendseadmeid (hiir, klaviatuur), väljundseadmeid (printer, monitor) ja püsimäluseadmeid (diskett, CD-ROM, kõvaketas);
- 2) tunneb ja oskab kasutada operatsioonisüsteemi graafilist kasutajaliidest;
- 3) oskab kasutada kohtvõrku ja hallata oma dokumendifaile;
- 4) oskab infotehnoloogiast rääkides kasutada korrektselt emakeelset terminoloogiat, kirjeldada lihtsamaid tark- ja riistvaraga seotud probleeme;
- 5) käitub infotehnoloogiat kasutades eetiliselt ja korrektselt, on teadlik infotehnoloogia väärkasutuse tagajärgedest;
- 6) käsitseb riist- ja tarkvara vastutustundlikult ja säästvalt;
- 7) oskab kirjeldada infotehnoloogia rolli ühiskonnas ja selle tähtsust kutsevaliku seisukohalt;
- 8) kavandab, loob ja esitab infotehnoloogia abil nii iseseisvalt kui ka koostöös kaasõpilastega esteetiliselt vormistatud sisukaid tekste, multimeedia esitlusi, kuulutusi jms;
- 9) kasutab infotehnoloogiat efektiivselt informatsiooni hankimiseks ja õppimisega seotud eesmärkidel suhtlemiseks, valib antud ülesande/probleemi lahendamiseks sobiva vahendi;
- 10) mõistab Internetist leitud info kriitilise hindamise vajalikkust (õigsuse, sobivuse, ammendavuse ja objektiivsuse aspektidest);
- 11) oskab infotehnoloogia abil teha lihtsamat statistilist analüüsi (sagedused, keskmised, diagrammid).

2.3.3.2. Meediaõpetus

2.3.3.2.1. Õppe-eesmärgid

Läbiva teema *meediaõpetus* õpetamisega taotletakse, et õpilane:

- 1) õpib nägema seoseid meedia osade vahel, meedia funktsioneerimise põhjusi ja tagajärgi;
- 2) eristab avalikku ja privaatset elusfääri, omandab teadmised nende toimimise printsiipidest;
- 3) õpib meedias orienteeruma, meediat lugema, vaatama ja kuulama; näeb inimeste asendit ja rolle tänapäeva meediasüsteemis;
- 4) omandab oskuse meedia manipuleerimist läbi näha;
- 5) kujundab vajaduse ja harjumuse suhelda erinevate meedialiikidega: trükimeediaga, elektroonilise meediaga, suulise meediaga;

- 6) omandab teadmised erinevate meediatekstide funktsioonidest ja ehitusest ning oskused ise olulisemaid meediatekste koostada.

2.3.3.2.2. Põhikooli lõpetaja pädevused

Põhikooli lõpetaja:

- 1) oskab eristada meediaväljaandeid: kohalikku ja üleriigilist ajakirjandust, üldväljaandeid ja eriväljaandeid, teabe- ja meelelahutusajakirjandust ning oskab sellele vastavalt erinevaid meediaväljaandeid kasutada;
- 2) oskab tajuda ja lahus hoida tegelikku ja kujutlusmaailma, avalikku ja privaatset elusfääri;
- 3) oskab lugeda, kuulata ja vaadata kõige olulisemaid meediažanreid ja leida nende põhisõnumit: uudist, arvamusalugusid, meelelahutust, praktilist infot;
- 4) oskab vaadata ja mõista fotosid ja illustratsioone ajakirjanduses;
- 5) oskab selekteerivalt ajalehte lugeda;
- 6) oskab kasutada meediat praktilise teabe allikana: eristada reklaami toimetuse materjalist ja leida reklaamist talle vajalikku teavet;
- 7) oskab kasutada elektroonilist meediat: mõistab, et Internet on avalik sfäär, oskab leida internetist vajalikku teavet, kasutada portaale ja ajalehtede Interneti-väljaandeid;
- 8) tunneb meedia põhilisi eetikaregleid ja oskab ära tunda nende rikkumist.

2.3.3.2.3. Gümnaasiumi lõpetaja pädevused

Gümnaasiumi lõpetaja:

- 1) oskab eristada erinevale auditooriumile määratud tekste ja väljaandeid ning nende funktsioone: kohalik/üleriigiline meedia; üldväljaanded ja spetsialiseeritud väljaanded, teave ja meelelahutus;
- 2) saab aru, kes on meedia taga: kes on omanikud, allikad, meediapersoonid jne, oskab seostada meediast saadavat teavet nende persoonidega;
- 3) oskab eristada ja lahus hoida faktilist ja kujutlusmaailma, avalikku ja privaatset elusfääri, uudist ja arvamust, teavet ja meelelahutust;
- 4) teab, millised on kesksete meediaväljaannete, žanrite, saadete jne põhieesmärgid ja ülesehitusreeglid, oskab neid lugeda, kuulata, vaadata ja analüüsida;
- 5) oskab vaadata ja analüüsida fotosid, illustratsioone, teabegraafikat;
- 6) oskab kasutada elektroonilist meediat: kommenteerida Internetis olevat teavet ja seda ise Internetti üles seada;
- 7) saab aru, milliste vahenditega lehte kujundatakse ja küljendatakse;
- 8) oskab koostada keskseid meediažanre uudist, kommentaari, portreed, arvustust, reportaaži, olemuslugu, probleemartiklit;
- 9) oskab suhelda ajakirjanikuga: teab oma õigusi ja kohustusi meedia suhtes;
- 10) tunneb meedia põhilisi demagoogia- ja manipuleerimisvõtteid, oskab neid tegelikus tekstis ära tunda.

2.3.4. TURVALISUS

2.3.4.1. Õppe-eesmärgid

Läbiva teema *turvalisus* käsitlemisega taotletakse, et õpilane:

- 1) õpib ennetama ja vältima ohuolukorda sattumist;
- 2) õpib käituma ja tegutsema võimalikus ohuolukorras;
- 3) õpib tundma ohuallikate olemust ja võimalikku tekkemehhanismi;
- 4) õpib kasutama enesekaitsevahendeid;
- 5) teadvustab seaduste vajalikkust turvalisuse korraldamisel ning seaduste täitmise tähtsust; teab, et seaduste rikkumisele järgneb vastutusele võtmine;
- 6) kujundab tauniva hoiaku uimastite tarbimise suhtes;

- 7) omandab teadmised ning oskused uimastitega seotud situatsioonides toimetulekuks;
- 8) teab oma õigusi ja kohustusi liiklusolukordades nii jalakäijana kui ka liiklusvahendi juhina, kujundab hoiaku turvaliselt liigelda.

2.3.4.2. Kujundatavad pädevused kooliastmeti

(1) 3. klassi lõpetaja:

- 1) teab hädaabi numbrit, oskab ohust teatada;
- 2) teab, kuidas koolis teavitatakse ohust, kooli väljapääsude asukohti, oskab hoonest evakueeruda;
- 3) teab tuleohutusmärkide tähendust ja tuletõrje päästevahendite asukohti;
- 4) teab tulekahjude tekke sagedasemaid põhjusi, tulekahjude võimalikke tagajärgi ja ennetamise võimalusi;
- 5) teab looduslikke ohte;
- 6) oskab käituda veekogudel ja basseinis;
- 7) oskab käsitseda majapidamis- ja olmeelektronikat ning -seadmeid;
- 8) teab mürgistest ainetest ja kiirgusohutusest, oskab seda vältida;
- 9) oskab ennast kaitsta päikesepõletuse eest;
- 10) oskab käituda tundmatute asjadega;
- 11) teab lõhkekehade kaasnevaid ohte, oskab õigesti käituda lõhkekeha leiu korral;
- 12) teab, et pommiähvarduse tegemine on kuritegu;
- 13) mõistab, et igaüks vastutab ise oma käitumise eest;
- 14) teab, et ravimeid kasutatakse vastavalt ettekirjutusele;
- 15) teab, et on olemas tervist ohustavaid aineid, oskab neist keelduda;
- 16) tunneb käitumisreegleid tänaval, saab aru liiklusreeglite vajalikkusest;
- 17) oskab valida tee ületamiseks kõige ohutumat kohta; peatuda, kuulata, vaadata ning ohutuses veendununa sõidutee ületada;
- 18) oskab hinnata sõidukite liikumissuunda, -kiirust ja kaugust;
- 19) tunneb sõidukite ja jalakäijate liiklemise iseärasusi märjal, libedal, lumisel teel;
- 20) teab ohtusid oma kooliteel, oskab neid kirjeldada, põhjendada ning selgitada ohtude vältimist kooliteel;
- 21) oskab käituda ühissõidukeis, siseneda, väljuda ning sõiduteed ületada;
- 22) teab jalgrattaga sõitmise nõudeid, oskab valida jalgrattaga, rulaga, rulluiskeudega sõitmiseks turvalist kohta;
- 23) teab turvavahendite kasutamise vajalikkust ning oskab neid kasutada.

(2) 6. klassi lõpetaja:

- 1) oskab aidata ohtu sattunud inimesi, nii et oleks tagatud iseenda ohutus;
- 2) oskab tulekahju korral käituda ning kasutada esmaseid tulekustutusvahendeid;
- 3) teab, kuidas tulekahju tekib ja areneb, teab tulekahju kustutamise põhireegleid;
- 4) teab kütteseadmete tuleohutusnõudeid, oskab teha tuld küttekoldes ja looduses (metsas, põllul, aias jne);
- 5) teab ujumisel ja veesõidukite kasutamisel vajalikke ohutusnõudeid, oskab kasutada päästevahendeid;
- 6) tunneb enam levinud ohtlike ainete ja kiirguse toimet tervisele;
- 7) teeb vahet looduslike ja tehiskiirgusallikate vahel, tunneb rahvusvahelist kiirgusohumärki;
- 8) teab olmekemikaalide mõju inimorganismile;
- 9) teab pommiähvardusega kaasnevat võivat reaalselt ohtu, oskab käituda pommiähvarduse korral koolis või mõnes muus ühiskondlikus asutuses;
- 10) teab pommiähvarduse tegemisega kaasnevat vastutusest;
- 11) teab pürotehniliste vahendite kasutamise kaasnevat võimalikust ohust;
- 12) teab, et suitsetamine, alkoholi jt uimastite tarbimine on tervisele kahjulik ja ebaseaduslik;

- 13) teab, et uimastite tarvitamise ja müügiga seotud seadused on loodud inimese tervise ja turvalisuse kaitseks, suhtub uimastitega seotud tegevustesse kui seadusega keelatuks;
 - 14) teab, et sõltuvuse kujunemine on protsess, mis mõjutab üksikindiviidi ja nende peresid;
 - 15) teeb kaalutletud otsuseid ja käitub kehtestavalt uimastitega seotud situatsioonides, suhtub välistesse mõjudesse kriitiliselt;
 - 16) oskab hinnata sõiduki liikumiskiirust ja määrata vahemaid;
 - 17) teab liiklusmärkide tähendusi;
 - 18) teab reguleerimata ristmiku ületamise reegleid nii jalakäijana kui ka juhina (jalgratturina, mopeedijuhina);
 - 19) teab, et pidurdus- ja peatumistekonna pikkus sõltub sõiduki kiirusest, tee- ja ilmastikuoludest (vihm, lumi, jää);
 - 20) teab liiklustraumade põhjusi, oskab kasutada turvavahendeid.
- (3) Põhikooli lõpetaja:
- 1) oskab hinnata leegist, kuumusest ja suitsust tekkivat ohtlikku olukorda;
 - 2) teab, kuidas ja millega erinevaid põlenguid kustutatakse; oskab väikseid tulekoldeid kustutada;
 - 3) teab tuleohutuse tagamiseks rakendatavaid meetmeid;
 - 4) teab esmaabi põletuse ja mürgituse korral;
 - 5) oskab ohtlike ainete kokkupuutumisel end kaitsta nende tervist kahjustava toime eest;
 - 6) teab, kuidas käituda suurõnnetuse korral;
 - 7) teab ioniseeriva kiirguse mõju elusorganismidele, selle kasutusalasid; tunneb ioniseeriva kiirguse eest kaitsmise meetodeid;
 - 8) teab tervist tugevdavaid ja tervist kahjustavaid tegureid ning terviseriske, stressiga toimetuleku võimalusi;
 - 9) teab uimastite kuritarvitamise tagajärgi;
 - 10) käitub uimastitega seotud situatsioonides vastutustundlikult; oskab ära tunda uimastist põhjustatud käitumist, kaaslast toetada uimastiprobleemide ilmnemisel;
 - 11) teab jalakäija ja sõitja kohustusi, käitub neile vastavalt;
 - 12) teab, millised on juhi kohustused ning õigused;
 - 13) teab nõudeid jalgratturile ja mopeedijuhile;
 - 14) oskab tegutseda õnnetuse korral.
- (4) Gümnaasiumi lõpetaja:
- 1) laiendab ja süvendab põhikoolis omandatud teadmisi, õpib hindama ohuteguri suurust, teadvustab õnnetuse ahelreaktsiooni võimalikkuse;
 - 2) teadvustab, et ohutusnõuete täitmine vähendab hädaolukorra tekke tõenäosust ja suurendab turvalisust;
 - 3) väärtustab inimese tervist ja elukeskkonda, õpib õigesti hindama võimalikke ohtusid, oskab hädaolukorda sattudes rakendada oma teoreetilisi teadmisi;
 - 4) oskab kasutada esmaseid tulekustutusvahendeid;
 - 5) teab tulekahju arengut ja tagajärgi (tulekahju, põlemisproduktid, plahvatus), kustutamise ohutusreegleid;
 - 6) oskab tulekahju korral tegutseda, teisi aidata ja juhendada, anda esmaabi tulekahjus kannatanule;
 - 7) teab, kuidas ohtlike ainete kasutamine tööstuses mõjutab keskkonda (happevihmad jms);
 - 8) teab ohtlike ainete tähistuse põhimõtteid;
 - 9) teab suurõnnetuste korral rakendatavaid meetmeid;
 - 10) teab kiirguse kasutusalasid meditsiinis, tööstuses jm, erinevust looduslikest ja tehisallikatest saadavate kiirgusdooside vahel, inimorganismi kiirguskahjustusi;
 - 11) teab tuumaõnnetuste korral rakendatavaid kaitsemeetmeid;
 - 12) teab sõltuvuskäitumise olemust, uimastisõltuvuse ravi võimalusi;

- 13) teab, et uimastite kasutamine muudab isiksust ning on riskifaktor peresuhetes, sh ohustab tulevase lapse tervist;
- 14) tunneb uimastitega seotud.

2.4. Traditsioonilise aineõppe ja klassidega kursuseõppe rakendamine Saue Gümnaasiumis

- (1) Õppe- ja kasvatustegevus on Saue Gümnaasiumis korraldatud kahel viisil:
 - 1) 1.-9. klassini on traditsiooniline korraldus (kõiki õppeaineid õpitakse kogu õppeaasta vältel);
 - 2) gümnaasiumis on klassidega kursused
- (2) Õppe- ja kasvatustegevuse korra 1.-9. klassini ja gümnaasiumis kinnitab kooli direktor.
- (3) Ainetundide jaotus klassiti põhikoolis ja kursuste jaotus gümnaasiumis määratakse Saue Gümnaasiumi õppekava

2.5. Saue Gümnaasiumi tunnijaotusplaani klassiti ning õppe- ja kasvatustegevuse korralduse alused

2.5.1. Saue Gümnaasiumi tunnijaotusplaani on leitav kooli kodulehelt *TUNNIJAOTUSPLAAN* alt.

2.5.2. Õppe- ja kasvatustegevuse korralduse alused Saue Gümnaasiumis

- (1) Õppe- ja kasvatuskorralduse põhivorm on õppetund. Õppetunnid toimuvad koolis või väljaspool kooli ekskursiooni või õppekäiguna.
- (2) Õpilaste nädalakoormus gümnaasiumiastmes on 32 tundi.
- (3) Õpilaste nädalakoormus põhikooli klassides on:
 - 1) 1. klass – 20 õppetundi;
 - 2) 2. klass – 23 õppetundi;
 - 3) 3. ja 4. klass – 25 õppetundi;
 - 4) 5. klass – 28 õppetundi;
 - 5) 6. ja 7. klass – 30 õppetundi;
 - 6) 8. klassis – 32 õppetundi;
 - 7) 9. klass – 34 õppetundi.
- (4) Õppe- ja kasvatusesmärkide täitmist toetab õppekeskkond, kus:
 - 1) õpilaste, õpetajate, kooli juhtkonna ja lastevanemate omavahelised suhted põhinevad lugupidamisel ning demokraatial;
 - 2) on olemas õppekava elluviimiseks vajalikud õppevahendid ja -materjalid;
 - 3) järgitakse tervisekaitse- ja ohutusnõudeid;
 - 4) luuakse tingimused õpilase ja õpetaja arenguks;
 - 5) on esteetiliselt kujundatud otstarbeka sisustusega ruumid.

2.5.3. Saue Gümnaasiumi õppetegevus I kooliastmel

- (1) I kooliastmel (1.-3. klassis) on temaatiline rõhuasetus KODU/MEIE suhtel lapse MINAGA, MINA/MEIE/KODU suhtel PAIKKONNAGA.
- (2) 1. klassis on õpetuse põhitaotluseks orienteerumine mängult õppimisele ja õpilase rolli sisseelamine. I kooliastme üldpädevusnõuete keskmes on koolis edukaks õppimiseks vajalikud alusoskused.
- (3) Laste koolivalmidus ja võimed on erinevad, seetõttu varieeritakse õppeülesandeid ja nende täitmiseks kuluvat aega. Lapsi ergutatakse küsima ja avastama. Õppeprotsessi käigus kujundatakse lapsel esmased õpiharjumused ja –oskused, sh oma aja jaotamine ja õpiülesande juures püsimine.
- (4) Väärtuskasvatases kasutatakse ülesandeid, kus on vaja järgida käitumisreegleid, teha väärtushinnangutel põhinevaid otsustusi või järeldusi.
- (5) Õpetaja olulisim ülesanne on iga lapse eneseusu ja õpimotivatsiooni toetamine.

2.5.4. Saue Gümnaasiumi I kooliastmel taotletavad üldpädevused

I kooliastme lõpuks õpilane:

- 1) suhtub endasse positiivselt;
- 2) on viisakas, täidab lubadusi;
- 3) suhtub hoolivalt asjadesse, sest teab, et need on loodud inimeste tööga;
- 4) käitub loodust hoidvalt;
- 5) hoiab puhtust ja korda, hoolitseb oma välimuse ja tervise eest, tahab olla terve;
- 6) tahab olla aus ja õiglane, mõistab *oma-võõras-ühine* tähendust,
- 7) mõistab, et inimeste soovid ja võimalused on erinevad, tunnustab kaaslaste õigust olla erinev;
- 8) teab, et kedagi ei tohi naeruvääristada, kiusata ega narrida;
- 9) hindab oma perekonda, klassi ja kooli, oskab olla hea kaaslane;
- 10) tunneb ja austab oma kodupaika, kodumaad, riiki, Eesti riikluse sümboleid ja nendega seostuvaid käitumisreegleid; teab oma rahvuslikku kuuluvust, suhtub oma rahvusesse lugupidavalt;
- 11) tahab õppida, tunneb rõõmu teadasaamisest ja oskamisest;
- 12) oskab ilu märgata ja hinnata;

- 13) hindab loovust, tunneb rõõmu liikumisest, loovast eneseväljendusest ja -tegevusest;
- 14) püüab konflikte rahumeelselt lahendada;
- 15) oskab sihipäraselt vaadelda, erinevusi ja sarnasusi märgata ning kirjeldada; oskab esemeid, nähtusi võrrelda, ühe-kahe tunnuse alusel rühmitada, lugeda lihtsat plaani, tabelit, diagrammi, kaarti;
- 16) oskab ohutult liigelda, vältida ohtlikke olukordi, ohuolukorras abi kutsuda; teab, kuhu oma murega pöörduda;
- 17) oskab käivitada ja kasutada lihtsamaid arvutiprogramme;
- 18) oskab õppida üksi ja koos teistega, paaris ja rühmas; oskab kaaslast kuulata, teda tunnustada;
- 19) oskab koostada päevakava ja seda järgida, oskab jaotada aega õppimise, harrastustegevuse, koduste kohustuste ja puhkamise vahel;
- 20) oskab end häälestada õppeülesandega toimetulemisele, oma tegevusi õppeülesande täitmisel mõtestama.

2.5.5. Saue Gümnaasiumi õppetegevus II kooliastmel

- (1) II kooliastmel (4.–6. klassis) on õppekavaterviku kujundamise alus MINA/MEIE/KODU suhetes EESTIGA.
- (2) II kooliastmel jõuab õpilane murdeikka. Et õppida tasakaalustama oma erinevaid rolle, vajab II kooliastme õpilane õppeülesandeid, mis võimaldavad rollikonflikte läbi mängida ja neile lahendusi otsida. Paaris ja rühmas täidetavate õppeülesannete puhul luuakse situatsioone, kus on võimalik pälvida ka kaaslaste tunnustust.
- (3) II kooliastmel on eriti oluline toetada õpimotivatsiooni. Õppeülesandena on kohane osalusrõõmu pakkuv selgelt vormistatud tulemustega töö, mida on võimalik tutvustada koolis ja väljaspool kooli.
- (4) Endiselt on tähtsal kohal õpioskuste kujunemine; kasutatakse ülesandeid, mille eesmärgiks on õppima õppimise teadvustamine iseendale ja kaaslastele.
- (5) Väärtuskasvatuses on tähtsal kohal väärtuste selginemist ja ideaalide kujunemist soodustavate õppesituatsioonide loomine.
- (6) Õpetaja olulisim ülesanne on õppeprotsessi eesmärgiteadlik suunamine, õpilaste õpitahte ja õpihuvi toetamine.

2.5.6. Saue Gümnaasiumi II kooliastmel taotletavad üldpädevused

II kooliastme lõpuks õpilane:

- 1) teab oma tugevaid ja nõrku külgi, püüab selgusele jõuda oma huvides ja püüdlustes;
- 2) on leidnud endale sobiva harrastuse, omab üldist ettekujutust töömaailmast;
- 3) peab kinni kokkulepetest, on usaldusväärne, tunneb vastutust oma tegude eest;
- 4) on seaduskuulekas, järgib ühiselu norme;
- 5) tunnustab inimeste, vaadete ja olukordade erinevusi, mõistab kompromisside vajalikkust;
- 6) suhtub inimestesse eelarvamusteta; seisab iseene ja teiste väärkuse eest, hoidub vägivallast;
- 7) hindab harmoonilisi inimsuhteid, mõistab oma rolli pereliikmena, sõbrana, kaaslasena, õpilasena; püüab leida lahendusi kodus, koolis ja sõpruskonnas tekkinud probleemidele;
- 8) tunnetab end oma rahvuse liikmena, oma riigi kodanikuna;
- 9) suhtub lugupidavalt teistesse rahvastesse ja nende kultuuridesse;
- 10) väärtustab kunstiloomingut, soovib end kunstivahendite abil väljendada;
- 11) väärtustab tervislikke eluviise, on teadlik tervist kahjustavatest teguritest ja sõltuvusainete ohtlikkusest;
- 12) väärtustab säästvat eluviisi;
- 13) oskab teha koostööd, täidab rühmas erinevaid rolle;
- 14) tunnustab ja aitab kaaslast, hindab enese ja kaaslaste töö tulemusi;
- 15) oskab leida vastuseid oma küsimustele, hankida vajalikku teavet erinevatest allikatest, teavet tõlgendada, kasutada, edastada;

- 16) oskab teha vahet faktil ja arvamusel, tunneb ja kasutab lihtsamaid *põhjus-tagajärg*-, *eesmärk-vahend*-seoseid nähtuste kirjeldamisel ja seletamisel;
- 17) oskab kasutada arvutit ja Interneti suhtlusvahendina, oskab arvuti abil vormistada tekste;
- 18) oskab keskenduda õppeülesannete täitmisele, tunneb õpivõtteid, oskab neid kasutada vastavalt õppeülesande iseärasustele;
- 19) oskab oma tegevust kavandada ja hinnata, oma eksimusi näha ja tunnistada, oma tegevust korrigeerima;
- 20) oskab oma arvamust väljendada, põhjendada ja kaitsta.

2.5.7. Saue Gümnaasiumi õppetegevus III kooliastmel

- (1) III kooliastmel (7.–9. klassis) on temaatiline rõhuasetus MINA suhetel ÜMBRITSEVATE INIMESTE, eriti EAKAASLASTEGA ning MINA suhetel MAAILMAGA.
- (2) III kooliastme lõpuks peab õpilane määratlema oma edasise õpitee. Seetõttu asetuvad tähtsale kohale õppeülesanded, mis võimaldavad õpilastel oma valikuid teadvustada, mõista otsuste tagajärgi oma elutee seisukohalt. On oluline, et õpilane mõistaks hariduse ja tööturu seoseid. Selleks saab kasutada ka kutse-eelsele õppele orienteeritud valikaineid, projekte, ekskursioone.
- (3) Õpipädevuse seisukohalt on olulised õppeülesanded, mis võimaldavad kasutada erinevaid õpistrateegiaid, neid teadvustada. Endiselt on tähtsad projektülesanded; lisanduma peaksid lihtsamad uurimisülesanded, kus õpilane otsib iseseisvalt informatsiooni, analüüsib ja üldistab seda.
- (4) Õpimotivatsiooni languse vältimiseks peaksid õpilased lahendama huvikohaseid individuaalseid õpiülesandeid. Õpimotivatsiooni toetab koostöö rühmas ja kaaslaste ning õpetaja tunnustus edukalt täidetud ülesande puhul.
- (5) Väärtuskasvatases asetub tähtsale kohale kodaniku kasvatamine, mis toetab ühiskonnas toimetulekut.
- (6) Õpetaja olulisemateks ülesanneteks on toetada õpilase arengut, ainealaste teadmiste omandamist, iseseisva töö oskuste kujunemist, õpitahte tugevnemist ja eneseusu suurenemist, mõjutada väärtushinnanguid.

2.5.8. Saue Gümnaasiumi III kooliastmel taotletavad üldpädevused

Põhikooli lõpuks õpilane:

- 1) on adekvaatse enesehinnanguga, tunneb oma võimeid, huvisid, kavandab neist lähtuvalt oma õpitee, arvestades ka tööturu suundumusi;
- 2) on avatud enesearendusele;
- 3) on oma riigi lojaalne kodanik, omab põhiteadmisi ühiskonnast ning riiklusest, nende toimimisest, kodanikuõigustest ja -kohustustest; teab, et seaduste mittetundmine ei vabanda õigusrikkumist;
- 4) austab väärikust ja inimõigusi, hoidub vägivallast, oskab sellele vastu seista;
- 5) väärtustab maailma kultuurilist mitmekesisust, oma rahvust ja kultuuri teiste rahvuste ning kultuuride seas;
- 6) väärtustab kultuuri ja inimese loovust, oskab hinnata kunsti ja soovib end kunstivahendite abil väljendada;
- 7) väärtustab säästvat eluviisi; oskab näha inimtegevuse mõju loodusele;
- 8) väärtustab terveid eluviise, hoolitseb oma vaimse ja füüsilise tervise eest;
- 9) oskab õppida: seada õppimise eesmärgid, valida ja kasutada sobivaid õpivõtteid, hinnata oma õpitegevust;
- 10) oskab näha põhiseoseid looduses, looduse, inimtegevuse ja tehnoloogia seoseid;
- 11) tunneb tähtsamaid sotsiaalse manipuleerimise viise, mõistab meediatekstidele kriitilise lähenemise vajalikkust;
- 12) oskab nähtusi, olukordi ja probleeme analüüsida ja üldistada, selle tulemusi oma tegevuse kavandamisel, valikute tegemisel ja hindamisel rakendada;
- 13) püüab teha teadlikke valikuid, näha ette valiku tagajärgi;

- 14) oskab üldjoontes kavandada ühistegevuse eesmärgi ja eesmärgideni jõudmiseks vajalikke tegevusi, jaotada tööülesandeid, koostada ajakava;
- 15) oskab iseseisvalt kasutada arvutit õppimis- ja töövahendina, on omandanud põhikoolilõpetaja tehnoloogiaalased pädevused;
- 16) oskab suhelda, arvestades olukordi ja suhtluspartnereid, rühmas arutleda;
- 17) oskab oma arvamust kujundada, põhjendada, kaitsta, vajadusel muuta;
- 18) oskab kasutada eri märgisüsteeme informatsiooni vastuvõtmiseks, talletamiseks, tõlgendamiseks, edastamiseks ja loomiseks;
- 19) tunneb uurimistöö ja arendusprojektide koostamise algtõdesid ja oskab neid vajadusel rakendada.

2.5.9. Saue Gümnaasiumi õppetegevus gümnaasiumiastmes

- (1) Gümnaasiumis (10.–12. klass) on õppekavateraviku kujundamise alus MINA suhted ÜMBRITSEVATE INIMESTE, PAIKKONNA, EESTI, EUROOPA ja MAAILMAGA.
- (2) Gümnaasiumi lõpuks peab õpilane otsustama, kas jätkata õpinguid või asuda tööle. Põimuvad maailmavaatelised, elu- ja õppeedused ning töölase karjääri küsimused.
- (3) Õppeülesannete koostamisel ergutatakse maailmavaatelisti otsinguid, kasutades diskussioone, ajurünnakuid jmt, mis loovad võimalusi oma seisukohtade argumenteeritud kaitsmiseks. Kohased on uurimuslikud ülesanded, mille lahendamisel kasutatakse lihtsamaid teaduslikke meetodeid. Koostatakse spetsiaalseid õppeülesandeid, mis sunnivad õpilast otsima informatsiooni mis tahes teabeallikast, sh võõrkeeles.
- (4) Kursuste süsteem võimaldab kasutada õpetamist erivanuselistes rühmades. Õpilase seisukohalt tähendab see individuaalõppekava koostamist, kujunemist iseseisvaks õppijaks.
- (5) Väärtuskasvatuses pööratakse suurt tähelepanu inimese ja looduse, inimese ja ühiskonna ning inimese ja kultuuri vahelistele suhetele.
- (6) Õpetaja olulisemaks ülesandeks on toetada ja suunata õpilast iseseisva töö oskuste arendamisel, mõjutada väärtushinnangute kujunemist ja toetada eneseusk.

2.5.10. Saue Gümnaasiumi gümnaasiumiastmes taotletavad üldpädevused

Gümnaasiumi lõpetades õpilane:

- 1) suudab hinnata oma taotlusi, arvestades oma võimeid ning võimalusi;
- 2) on teadlik erinevatest töövaldkondadest, tööturu suundumustest; oskab hankida teavet edasiõppimise ja tööleidmise võimaluste kohta; kavandab oma karjääri;
- 3) on seaduskuulekas, käitub väarikalt, järgib inimõigusi ja Eesti Vabariigi seadusi;
- 4) on kujundanud oma kodanikupositsiooni, tunnetab end dialoogivõimelise ühiskonnaliikmena Eesti, Euroopa ja globaalses kontekstis;
- 5) vastutab oma valikute, otsustuste, endale võetud kohustuste eest, austab teiste inimeste ja iseenda vabadust, on suveräänne isiksus;
- 6) teab globaalprobleeme, oma kaasvastutust nende lahendamise eest; oskab vältida ja vähendada keskkonda kahjustavat tegevust;
- 7) elab tervislikult, oskab hoida, vajadusel taastada oma vaimset ja füüsilist vormi;
- 8) saab aru, et inimelu on püha;
- 9) hindab kultuuri, omab ettekujutust euroopaliku kultuuri põhivaldkondadest ja -perioodidest;
- 10) väärtustab oma rahvuskultuuri, näeb seda euroopa ja teiste rahvaste kultuuri kontekstis;
- 11) soovib end kunstivahendite abil väljendada;
- 12) väärtustab säästva ja jätkusuutliku arengu ideed, omab väljakujunenud loodusteaduslikku maailmapilti;
- 13) oskab ette näha võimalikku edu ja ebaedu, konflikte vältida ja lahendada; käituda tolerantseti;
- 14) oskab vastu seista sotsiaalsele manipuleerimisele;
- 15) oskab kasutada erinevaid õpistrateegiaid;

- 16) oskab valida ja kasutada eri märgisüsteeme informatsiooni vastuvõtmiseks, talletamiseks, tõlgendamiseks, edastamiseks, loomiseks ja vahetamiseks;
- 17) mõtleb kriitiliselt, oskab oma mõtte- ja tegevuskäiku analüüsida ning hinnata; kasutab kriitilist mõtlemist mis tahes seisukoha üle otsustamisel
- 18) oskab argumenteeritult väidelda;
- 19) oskab koostada uurimistööd ja projekti, neid esitleda;
- 20) oskab kasutada arvutit õppimis- ja töövahendina ning oma töötulemuste esitlusvahendina.

2.5.11. Saue Gümnaasiumi õppekavas esitatud üldpädevuste saavutamise õppemeetodite valiku kaudu.

- (1) Saue Gümnaasiumis toimub üldpädevuste saavutamise kaasajastatud õppemeetodite valiku kaudu. Õppemeetodite valiku otsustab klassi- või aineõpetaja. Õppemeetodite valikuga tagatakse kõigi üldpädevuste saavutamine.
- (2) I kooliaste üldpädevuste saavutamise õppetunnis õppemeetodite valiku kaudu:

Pädevused	Õpilase individuaalne töö	Kodutööde tegemine	Referaadi koostamine	Essee koostamine	Uurimustöö teostamine	Rühmatöö	Õpikoda	Mosaikrühm	Loeng	Vestlus	Diskussioon	Selgitus	Demonstreerimine	Harjutamine	Mängud	Õppekäik	Projektope	Probleemõpe
suhtub endasse positiivselt	+	+	+	+	+													
on viisakas, täidab lubadusi		+				+	+	+	+	+	+				+	+	+	
suhtub hoolivalt asjadesse, sest teab, et need on loodud inimeste tööga						+	+	+								+		
käitub loodust hoidvalt																+		
hoiab puhtust ja korda, hoolitseb oma välimuse ja tervise eest, tahab olla terve	+	+	+	+	+											+		
tahab olla aus ja õiglane, mõistab <i>oma-võõras-ühine</i> tähendust					+			+										
mõistab, et inimeste soovid ja võimalused on erinevad, tunnustab kaaslaste õigust olla erinev			+			+				+	+							
teab, et kedagi ei tohi naeruvääristada, kiusata ega narrida						+	+	+		+	+							
hindab oma perekonda, klassi ja kooli, oskab olla hea kaaslane		+				+											+	
tunneb ja austab oma kodupaika, kodumaad, riiki, Eesti riikluse sümboleid ja nendega seostuvaid käitumisreegleid; teab oma rahvuslikku kuuluvust, suhtub oma rahvusesse lugupidavalt																+		
tahab õppida, tunneb rõõmu teadasaamisest ja oskamisest	+								+			+	+	+				
oskab ilu märgata ja hinnata			+	+												+		
hindab loovust, tunneb rõõmu liikumisest, loovast eneseväljendusest ja -tegevusest				+	+												+	+
püüab konflikte rahumeelselt lahendada						+	+	+		+	+				+	+	+	+
oskab sihipäraselt vaadelda, erinevusi ja sarnasusi märgata ning kirjeldada; oskab esemeid, nähtusi võrrelda, ühe-kahe tunnuse alusel rühmitada, lugeda lihtsat plaani, tabelit, diagrammi, kaarti	+				+								+			+		+
oskab ohutult liigelda, vältida ohtlikke olukordi, ohuolukorras abi kutsuda; teab, kuhu oma murega pöörduda																+		
oskab käivitada ja kasutada lihtsamaid arvutiprogramme	+																	
oskab õppida üksi ja koos teistega, paaris ja rühmas; oskab kaaslast kuulata, teda tunnustada	+	+	+	+	+	+	+	+									+	
oskab koostada päevakava ja seda järgida, oskab jaotada aega õppimise, harrastustegevuse, koduste kohustuste ja puhkamise vahel	+				+	+	+	+								+	+	+
oskab end häälestada õppeülesandega toimetulemisele, oma tegevusi õppeülesande täitmisel mõtestama	+	+	+	+	+	+	+	+						+	+	+	+	+

(3) II kooliaste üldpädevuste saavutamine õppetunnis õppemeetodite valiku kaudu:

Pädevused	Õpilase individuaalne töö	Kodutööde tegemine	Referaadi koostamine	Essee koostamine	Uurimustöö teostamine	Rühmatöö	Õpikoda	Mosaikrühm	Loeng	Vestlus	Diskussioon	Selgitus	Demonstreerimine	Harjutamine	Mängud	Õppekäik	Projektope	Probleemõpe
teab oma tugevaid ja nõrku külgi, püüab selgusele jõuda oma huvides ja püüdlustes	+	+	+	+	+									+			+	
on leidnud endale sobiva harrastuse, omab üldist ettekujutust töömaailmast					+												+	+
peab kinni kokkulepetest, on usaldusväärne, tunneb vastutust oma tegude eest	+	+				+	+	+								+	+	
on seaduskuulekas, järgib ühiselu norme																+		
tunnustab inimeste, vaadete ja olukordade erinevusi, mõistab kompromisside vajalikkust			+			+	+	+		+	+	+			+		+	
suhtub inimestesse eelarvamusteta; seisab iseenese ja teiste väärkuse eest, hoidub vägivallast						+	+	+		+	+				+	+	+	
hindab harmoonilisi inimsuhteid, mõistab oma rolli pereliikmena, sõbrana, kaaslasena, õpilasena; püüab leida lahendusi kodus, koolis ja sõpruskonnas tekkinud probleemidele		+				+	+	+									+	
tunnetab end oma rahvuse liikmena, oma riigi kodanikuna									+	+						+		
suhtub lugupidavalt teistesse rahvastesse ja nende kultuuridesse									+	+						+		
väärtustab kunstiloomingut, soovib end kunstivahendite abil väljendada	+															+		
väärtustab tervislikke eluviise, on teadlik tervist kahjustavatest teguritest ja sõltuvusainete ohtlikkusest									+	+						+		
väärtustab säästvat eluviisi	+	+	+	+	+													
oskab teha koostööd, täidab tunnistab ja aitab kaaslasi, hindab enese ja kaaslaste töö tulemusi rühmas erinevaid rolle						+	+	+							+		+	
oskab leida vastuseid oma küsimustele, hankida vajalikku teavet erinevatest allikatest, teavet tõlgendada, kasutada, edastada			+		+													+
oskab teha vahet faktil ja arvamusel, tunneb ja kasutab lihtsamaid põhjus-tagajärg-, eesmärk-vahend-seoseid nähtuste kirjeldamisel ja seletamisel					+								+					+
oskab kasutada arvutit ja Interneti suhtlusvahendina, oskab arvuti abil vormistada tekste			+	+	+													
oskab keskenduda õppeülesannete täitmisele, tunneb õpivõtteid, oskab neid kasutada vastavalt õppeülesande iseärasustele	+	+	+	+	+	+	+	+						+	+	+	+	+
oskab oma tegevust kavandada ja hinnata, oma eksimusi näha ja tunnistada, oma tegevust korrigeerima	+				+												+	
oskab oma arvamust väljendada, põhjendada ja kaitsta				+	+	+			+	+	+	+						+

(4) III kooliaste üldpädevuste saavutamine õppetunnis õppemeetodite valiku kaudu:

Pädevused	Õpilase individuaalne töö	Kodutööde tegemine	Referaadi koostamine	Essee koostamine	Uurimustöö teostamine	Rühmatöö	Õpikoda	Mosaikrühm	Loeng	Vestlus	Diskussioon	Selgitus	Demonstreerimine	Harjutamine	Mängud	Õppekäik	Projektope	Probleemõpe
on adekvaatse enesehinnanguga, tunneb oma võimeid, huvisid, kavandab neist lähtuvalt oma õpitee, arvestades ka tööturu suundumusi	+													+				
on avatud enesearendusele			+	+	+													+
on oma riigi lojaalne kodanik, omab põhiteadmisi ühiskonnast ning riiklusest, nende toimimisest, kodanikuõigustest ja -kohustustest; teab, et seaduste mittetundmine ei vabanda õigusrikkumist			+		+				+							+		
austab väärikust ja inimõigusi, hoidub vägivallast, oskab sellele vastu seista						+					+				+			
väärtustab maailma kultuurilist mitmekesisust, oma rahvust ja kultuuri teiste rahvuste ning kultuuride seas				+							+					+		
väärtustab kultuuri ja inimese loovust, oskab hinnata kunsti ja soovib end kunstivahendite abil väljendada	+															+		
väärtustab säästvat eluviisi; oskab näha inimtegevuse mõju loodusele	+	+	+	+														
väärtustab terveid eluviise, hoolitseb oma vaimse ja füüsilise tervise eest									+	+						+		
oskab õppida: seada õppimise eesmärgi, valida ja kasutada sobivaid õpivõtteid, hinnata oma õpitegevust	+								+									
oskab näha põhiseoseid looduses, looduse, inimtegevuse ja tehnoloogia seoseid									+							+		+
tunneb tähtsamaid sotsiaalse manipuleerimise viise, mõistab meediatekstidele kriitilise lähenemise vajalikkust									+	+	+	+						
oskab nähtusi, olukordi ja probleeme analüüsida ja üldistada, selle tulemusi oma tegevuse kavandamisel, valikute tegemisel ja hindamisel rakendada					+													+
püüab teha teadlikke valikuid, näha ette valiku tagajärgi					+												+	
oskab üldjoontes kavandada ühistegevuse eesmärgi ja eesmärkide ni jõudmiseks vajalikke tegevusi, jaotada tööülesandeid, koostada ajakava						+	+	+									+	
oskab iseseisvalt kasutada arvutit õppimis- ja töövahendina, on omandanud põhikoolilõpetaja tehnoloogiaalased pädevused	+		+	+	+												+	
oskab suhelda, arvestades olukordi ja suhtluspartnereid, rühmas arutleda						+					+	+						
oskab oma arvamust kujundada, põhjendada, kaitsta, vajadusel muuta				+	+	+			+	+	+	+						+
oskab kasutada eri märgisüsteeme informatsiooni vastuvõtmiseks, talletamiseks, tõlgendamiseks, edastamiseks ja loomiseks			+						+				+					
tunneb uurimistöö ja arendusprojektide koostamise algtõdesid ja oskab neid vajadusel rakendada					+												+	

(5) Gümnaasiumi üldpädevuste saavutamine õppetunnis õppemeetodite valiku kaudu:

Pädevused	Õpilase individuaalne töö	Kodutööde tegemine	Referaadi koostamine	Essee koostamine	Uurimustöö teostamine	Rühmatöö	Õpikoda	Mosaikrühm	Loeng	Vestlus	Diskussioon	Selgitus	Demonstreerimine	Harjutamine	Mängud	Õppekäik	Projektope	Probleemõpe
suudab hinnata oma taotlusi, arvestades oma võimeid ning võimalusi	+	+	+	+	+									+			+	
on teadlik erinevatest töövaldkondadest, tööturu suundumustest; oskab hankida teavet edasiõppimise ja tööleidmise võimaluste kohta; kavandab oma karjääri	+															+		
on seaduskuulekas, käitub väarikalt, järgib inimõigusi ja Eesti Vabariigi seadusi			+		+				+									
on kujundanud oma kodanikupositiooni, tunnetab end dialoogivõimelise ühiskonnaliikmena Eesti, Euroopa ja globaalses kontekstis										+	+							
vastutab oma valikute, otsustuste, endale võetud kohustuste eest, austab teiste inimeste ja iseenda vabadust, on suveräänne isiksus	+				+												+	
teab globaalprobleeme, oma kaasvastutust nende lahendamise eest; oskab vältida ja vähendada keskkonda kahjustavat tegevust				+					+	+	+							
elab tervislikult, oskab hoida, vajadusel taastada oma vaimset ja füüsilist vormi saab aru, et inimelu on püha									+	+	+							
hindab kultuuri, omab ettekujutust euroopaliku kultuuri põhivaldkondadest ja -perioodidest			+	+													+	
väärtustab oma rahvuskultuuri, näeb seda euroopa ja teiste rahvaste kultuuri kontekstis				+						+							+	
soovib end kunstivahendite abil väljendada	+																	
väärtustab säästva ja jätkusuutliku arengu ideed, omab väljakujunenud loodusteaduslikku maailmapilti				+						+								
oskab ette näha võimalikku edu ja ebaedu, konflikte vältida ja lahendada; käituda tolerantselt						+	+	+		+							+	
oskab vastu seista sotsiaalsele manipuleerimisele						+				+	+	+						
oskab kasutada erinevaid õpistrateegiaid	+					+			+									
oskab valida ja kasutada eri märgisüsteeme informatsiooni vastuvõtmiseks, talletamiseks, tõlgendamiseks, edastamiseks, loomiseks ja vahetamiseks			+						+				+					
mõtleb kriitiliselt, oskab oma mõtte- ja tegevuskäiku analüüsida ning hinnata; kasutab kriitilist mõtlemist mis tahes seisukoha üle otsustamisel					+													+
oskab argumenteeritult väidelda										+								
oskab koostada uurimistööd ja projekti, neid esitleda					+												+	
oskab kasutada arvatut õppimis- ja töövahendina ning oma töötulemuste esitlusvahendina	+		+	+	+												+	

2.6. Valikkursuste loendid ja valimise põhimõtted Saue Gümnaasiumis

- (1) Gümnaasiumi kursused jagunevad kohustuslikeks kursusteks ja valikkursusteks.
- (2) Valikkursuste loend ja ainekavad on esitatud Saue Gümnaasiumi õppekava lisana: "Saue Gümnaasiumi valikkursuste loend ja ainekavad", mille kinnitab kooli direktor.
- (3) Gümnaasiumis peab õpilane, tulenevalt õppesuunast, valikkursuste seast valima igal õppeaastal 1-4 kursust. Valikkursuse valimise korra kinnitab kooli direktor.

2.7. Ülekooliliste ja koolidevaheliste projektide kavandamise põhimõtted Saue Gümnaasiumis

- (1) Ülekoolilised ja koolidevahelised projektid kavandatakse enne õppeaasta algust. Ülekoolilised ja koolidevahelised projektid peavad olema kooskõlas Saue Gümnaasiumi õppekava õpitulemustega.
- (2) Projektid kaitstakse direktori moodustatud kaitsmiskomisjoni ees.
- (3) Kaitsmiskomisjon teeb ettepanekud direktorile ülekooliliste ja koolidevaheliste projektide kohta.
- (4) Direktor kinnitab projektid enne õppeaasta algust.
- (5) Ülekooliliste ja koolidevaheliste projektide kavandamise korra kinnitab direktor.

2.8. Hindamise korraldus Saue Gümnaasiumis

- (1) Õppimine on elukestev protsess, mille teadvustatus ning eesmärgistatus sõltub õppija eest ja individuaalsest eripärasest. Õppimine toimub mängu ja matkimise, vaatluse ja mõtestamise, elamuse ja kogemuse, harjutamise ja katsetamise, meeldejätmise ja loomise kaudu. Elukestva õppimise kui elustiili kujundamiseks on oluline õppija sisemine motivatsioon.
- (2) Õppe- ja kasvatusprotsess on eesmärgistatud, arusaamisega õppimine ja seda suunav, nõustav, analüüsiv ning hindav õpetamine ja kasvatamine nende tegevuste vastastikustes seostes.
- (3) Õpilased võtavad võimetekohaselt osa oma õppimise eesmärgistamisest, kavandamisest ja hindamisest.
- (4) Õppimine võib toimuda reaalses või virtuaalses keskkonnas.
- (5) Õppe- ja kasvatusprotsessi käigus õpivad õpilased:
 - 1) olemasolevaid teadmisi ja oskusi kasutama, seoseid nägema;
 - 2) küsima, teada saama, uusi teadmisi ja oskusi omandama;
 - 3) tegutsema; oma intellekti, fantaasiat, emotsioone kasutama; looma, konstrueerima, katsetama;
 - 4) ennast arendama, õppimist õppima;
 - 5) õppima üksi või koos teistega, jälgides ja hinnates enda ja kaaslaste tegevust;
 - 6) probleeme lahendama, valikuid tegema, otsustama väidete õigsuse üle, vaidlema, argumenteerima, kaitsma oma seisukohti;
 - 7) oma mõttetegevust ja õppimist jälgima ja juhtima.
- (6) Õpitulemuste hindamine on osa õppe- ja kasvatusprotsessist. Hinnatakse nõutavate õpitulemuste saavutatust, teadmiste ja oskuste omandatust. Õpilane peab teadma, mida ja millal hinnatakse, milliseid hindamisvahendeid kasutatakse ja millised on hindamise kriteeriumid.
- (7) Hindamise põhieesmärgid on:
 - 1) motiveerida õpilasi sihikindlalt õppima;
 - 2) suunata õpilase enesehinnangu kujunemist;
 - 3) suunata õpetaja tegevust õpilase õppimise ja arengu toetamisel;
 - 4) anda õpilasele, õpetajale, kooli juhtkonnale, lapsevanemale (eestkostjale, hooldajale) teavet õpilase õpiedukusest.

- (8) Saue Gümnaasiumi õpilaste hindamise, järgmisse klassi üleviimise ning klassikursust kordamajätmise alused, tingimused ja korra kinnitab kooli direktor.

2.9. Nõuded õpetaja töökavale Saue Gümnaasiumis

- (1) Töökava on dokument, mille alusel toimub õppetöö õppetunnis. Õppetunnid toimuvad koolis või väljaspool kooli ekskursiooni või õppekäiguna. Töökava koostamine ja arendamine kuulub klassiõpetaja ja aineõpetaja pädevusse.
- (2) Klassiõpetaja ja aineõpetaja kujundab kooli õppekava alusel välja töökava, mis arvestab klassi omapära ja suundumust, kooli arengusuunda ja eripära, õpilaste vaimseid ja kooli materiaalseid ressursse.
- (3) Töökava koostamise ning rakendamisega saab klassiõpetaja ja aineõpetaja endale suuremad õigused, aga ka suurema vastutuse õpilaste ja nende vanemate ees. See on koolikultuuri teadvustamise protsess. Muutub õppetöö planeerimine, sisu, kontrollimine, kogu õppetöö korraldus.
- (9) Klassiõpetaja ja aineõpetaja töökavas täpsustatakse kooli õppekava üldosas ja ainekavas esitatut, arvestades konkreetseid õpilasi, kasutatavat õppekirjandust ja –materjale, õpetajatevahelist koostööd ning õppeaasta üldtööplaani.
- (4) Klassiõpetaja ja aineõpetaja töökavad on vormistatud õppeveerandite ja/või kursuste kalenderplaanina.
- (5) Klassiõpetaja ja aineõpetaja töökavas on õppesisu on liigendatud ulatuslikumate õppeteemade järgi. Näidatud on olulisemad alateemad, käsitletavad põhimõisted, kasutatavad meetodid, õppekirjandus jm õppematerjal; oodatavad õpitulemused ja nende kontrollimise/hindamise aeg ning moodused.
- (6) Klassiõpetaja ja aineõpetaja töökava õppesisu osas kavandatakse täpselt eesmärgistatud õppeülesanded õpitulemuste saavutamiseks.
- (7) Otsustused, mida klassiõpetaja ja aineõpetaja on teinud oma eripära määratledes, kajastuvad töökavas õppemeetodite valiku kaudu.
- (8) Klassiõpetaja ja aineõpetaja töökava struktuuri, vormi ning kinnitamise korra kinnitab kooli direktor.

2.10. Õpilaste nõustamine ja õpiabi osutamine Saue Gümnaasiumis

- (1) Õpilaste nõustamise ja õpiabi osutamise eesmärgil koolis toimuvad:
 - 1) õpilaste arenguestlused;
 - 2) ainealased konsultatsioonid;
 - 3) gümnaasiumi õpilaste nõustamine kursuste valikul.
- (2) Koolis töötab psühholoog, logopeed ja sotsiaaltöötaja, kes nõustavad vastavalt oma pädevusele õpilasi. Õpilaste nõustamise ja õpiabi osutamise korra kinnitab kooli direktor.

2.11. Saue Gümnaasiumi õppekava uuendamise ja täiendamise kord

- (1) Saue Gümnaasiumi õppekava koostamine ja arendamine eeldab õpilaste ja õpetajate; õpetajate ja juhtkonna, kooli hoolekogu; kooli ja lastevanemate, kooli omaniku, teiste õppeasutuste ja organisatsioonide koostööd riikliku õppekava üldosa mõtestamisel ja ainekavade koostamisel.
- (2) Saue Gümnaasiumi õppekava koostamises ja arendamises kasutatakse erinevaid töövorme. Selles töös osalevad kõik pedagoogid.
- (3) Saue Gümnaasiumi õppekava koostamise ja arendamise demokraatliku korralduse eest vastutab kooli direktor.
- (4) Saue Gümnaasiumi õppekava uuendamise ja täiendamise korra kinnitab kooli direktor.